

LIVE

ETUSIVU

UUSIMMAT

LUETUIMMAT

KOTIMAA

ULKOMAAT

MTV UUTISET LIVE

SÄÄ

KORONAVIRUS

MM-JÄÄKIEKKO

F1

SUOSITTELE

laku

Uutiset

Uusimmat

Kotimaa

Ulkomaat

Rikos

Talous

Mielipiteet

Erikoisraportti: Lähes jokainen Konginkankaan turmasta selvinnyt kärsii vakavasta aivovammasta

Urheilu

Uusimmat

F1

Liiga

Jalkapallo

Jääkiekko

Viihde

Uusimmat

Seurapiirit

TV-ohjelmat

Elokuvat

Hollywood

Kuninkaalliset

Musiikki

TV-opas

Lifestyle

Uusimmat

Kauneus ja tyyli

Terveys ja hyvinvointi

Koti

Makuja

Horoskooppi

Digi

Autot

Lounais-Suomessa asuva Markus jäi eloon Konginkankaan bussionnettomuudesta. Hän sai kuitenkin aivovamman, kuten suurin osa muistakin selvinneistä. Markus joutuu yhä taistelemaan korvauksista vakuutusyhtiön kanssa – vuosikausia onnettomuuden jälkeen.

Tämä artikkeli on julkaistu ensimmäisen kerran 13.3.2016. MTV julkaisee artikkelin uudelleen nyt, kun turmasta on tullut kuluneeksi 15 vuotta.

Sen piti olla mukava lasketteluloma Lapissa.

Markus nousee linja-autoon. Hän kävelee bussin takaosaan ja istuu vierekkäin äitinsä kanssa. Äitiä väsyttää, ja hän käy nukkumaan viereiselle penkkiriville. Poika jää omalla paikalleen.

Bussi kiittää maaliskuun yössä pitkin tummaa keskisuomalaista metsämaisemaa kohti pientä peltoaukeaa. Jotkut pelaavat korttia. Sitten rysähtää.

Markuksen äidin elämä päättyy tuohon hetkeen Konginkankaalla. Poika on 14-vuotias.

Pelastustöihin osallistui kymmeniä ihmisiä. Onnettomuus oli hyvin raskas myös heille. – Se oli vähän tiukempi paikka. Onnettomuuden jälkeen käytiin keskusteluja, jossa jokainen pystyi purkamaan omaa sisintään. Ei siinä muuta konstia ole, palomestari Markku Kinnunen sanoo.

Pahaenteinen viesti herätti

Palomestari **Markku Kinnunen** oli vierailut vaimonsa kanssa anoppilassa ja palannut kotiinsa. Töitä piti olla vasta seuraavana iltana, mutta yöllä hän heräsi hälytystekstiviestiin. ”Rekan ja linja-auton tieliikenneonnettomuus 4-tiellä Liimattalassa”, viestissä luki.

– Siihen aikaan ei kulje reittiliikennettä, joten sen täytyi olla tilausajo. Ensimmäisenä mieleen iski pelko: kyydissä saattaa olla paljon matkustajia, Kinnunen muistaa ajatelleensa.

Perillä palomestaria odotti Suomen tieliikenteen historian murheellisin näky. Helsingistä Kuusamoon matkannut bussi oli osunut Kemistä lähteneeseen rekkaan.

Rekan kuljettaja oli menettänyt perävaunun hallinnan pienen mäennyppylän jälkeen, jossa tie kääntyy vasemmalle. Vaunu heittelehti tien puolelta toiselle ja kävi välillä pientareen puolella. Suoralla tienpätkällä perävaunu osui suoraan bussin keulaan.

Törmäys oli niin raju, että 800 kilon painoiset paperirullat painoivat perävaunun etuseinän lähes puoliväliin bussia.

Edessä istuneilla ei ollut mitään mahdollisuutta. ”23 unelmaa sammui”, iltapäivälehdet otsikoivat.

– Kun tieto onnettomuudesta levisi, kännykät alkoivat soida bussissa. Siinä ei voinut muuta kuin kuunnella, Kinnunen huokaa.

Matkustajista 14 selvisi elossa. Yksi heistä on Markus.

– Näin palomiehet. He laittoivat jalkaani jonkinlaisen painesiteen. Sairaalasta muistan pienen pätkän, kun heräsin.

Sairaalajakson jälkeen arki jatkui nopeasti, ja Markus yritti jatkaa koulunkäyntiä. Kaikki ei kuitenkaan ollut kunnossa.

– Itse en niinkään huomannut sitä, mutta kaikki muut huomasivat. Kaverit ihmettelivät, kun nukuin joka päivä pommiin, enkä muistanut mitään. Unohdin tapaamiset ja soittopyynnöt, Markus kertoo.

Konginkankaan onnettomuuden tuhoisuus oli monen epäonnisen sattuman summa. Molemmat kuljettajat ajoivat ylinopeutta liukkaalla tiellä. Rekan korin rakenne oli heikko, kuorma sidottiin puutteellisesti ja linja-auton keulan törmäyskestävyys oli huono. Lisäksi ajoneuvojen massoilla oli suuri ero, ja rekassa oli ylikuormaa. Rekan kuljettaja selvisi vammoitta, ja häntä vastaan käytiin oikeutta.

Kuin kerrostalon katolta asfalttiin

Konginkankaan onnettomuudessa bussin matkustajiin kohdistui valtava määrä energiaa. Molemmat ajoneuvot olivat raskaita, ja rekan perävaunu lasteineen painoi lähes 36 000 kiloa.

Bussi törmäsi rekan perävaunuun noin 70 kilometrin tuntivauhdissa. Osuma repi koko keulan auki, ja paperirullat syöksyivät valtavalla voimalla sisään bussiin.

Kukaan ei käyttänyt turvavyötä. Onnettomuustutkintaraportin mukaan matkustajiin kohdistui törmäyksessä jopa 20 G:n hidastava voima. Se vastaa bussin pudottamista asfalttiin keula edellä kymmenennestä kerroksesta.

Ei sellaisesta voi selvitä ilman jälkiä.

– Traagisuus on siinä, että kyseessä oli suora nokkakolari ja niin raju pysähdys. Aivot on hyllyvä massa, joka lähtee tällaisessa tilanteessa hyllymään edes takaisin. Kun isku tulee edestä päin, se tuhoaa helposti suuren osan aivojen etulohkosta. Se säätelee keskeisesti käyttäytymistä, mutta älykkyyteen se ei vaikuta, kriisipsykologi **Salli Saari** kertoo.

– Kovissa törmäyksissä aivoissa voi tapahtua eri kokoisia repeämiä ja pientä verenvuotoa. Hermosolujen yhteyksiä voi katketa. Jos löy päänsä vielä erikseen, niin siitä voi seurata isompia ruhjevammoja”, neurokirurgian dosentti **Mika Niemelä** lisää.

Kriisipsykologi Salli Saari osallistui eloon jääneiden kuntouttamiseen. Selvinneet kärsivät henkisistä traumaista, mutta fyysiset aivovammat vaikeuttavat elämää enemmän. – Vamman takia ei välttämättä ymmärrä ajan kulkua ja aloitekyky laskee. Voi tajuta, että nyt pitäisi siivota, mutta ei saa aikaiseksi, Salli kuvailee oireita.

Lukio-opiskelu vaihtui työkyvyttömyyteen

Markus pärjäsi hyvin koulussa. Nuorukaisen piti mennä lukioon, mutta ajatus täytyi haudata. Hän oli saanut onnettomuudessa aivovamman.

– Ysiluokanakin jouduin käymään kaksi kertaa.

Kriisipsykologi Saari osallistui henkiin jääneiden kuntouttamiseen kahden vuoden ajan Suomen Punaisen Ristin tukiryhmässä. Markus ei ole vammansa kanssa yksin.

– Melkein kaikilla Konginkankaan bussionnettomuuden eloonjääneillä on hyvinkin vakava frontaalilohkon vaurio, joka vaikuttaa heidän selviytymiseensä elämässä, Saari sanoo.

14 matkustajaa jäi eloon, mutta vain kaksi heistä selvisi törmäyksestä ilman aivovammaa.

Loukkaantuneiden kannalta uuvuttavaa on ollut se, että raskaan kuntoutumisen ohella moni heistä on joutunut taistelemaan vakuutusyhtiön kanssa korvauksista vuosikausien ajan.

Markuksen aivovaurio todettiin vuonna 2006, mutta vakuutusyhtiö myönsi sen vasta kuusi vuotta myöhemmin. Mies on hakenut työkyvyttömyyseläkettä ja saa korvauksia, mutta asian lopullinen käsittely on yhä kesken.

– Vakuutusyhtiö on lähettänyt minut useille eri lääkäreille. He ovat viivytelleet päätöksiä ja varmaan toivoneet itsensä kannalta parempia tuloksia. Se on ollut hyvinkin turhauttavaa.

Markuksen veli Jussi sanoo, että onnettomuuden jälkeinen vuosi oli erittäin raskasta aikaa. Markus muuttui poissaolevammaksi ja aikataulukäsitykset olivat mitä olivat. Jussi auttoi pikkuveljeään, minkä pystyi.

– Isämme asui tuolloin Norjassa. Veljeksien piti yrittää tukea toinen toistaan. Vanhin perheemme veljistä rupesi Markuksen huoltajaksi, vähän niin kuin isäksi hänelle, Jussi sanoo.

– Vakuutusyhtiön kanssa on tapeltu siitä asti, kun onnettomuus tapahtui. Ärsyttää Markuksen puolesta.

Selviytyjä kiilasi pyöräilijän hengiltä

Yksi Konginkankaan onnettomuudessa elossa selvinneistä on mies, joka sai yli neljän vuoden vankilatuomion viime lokakuussa.

Oikeuden mukaan hän kiilasi pyöräilijän eteen Töölössä ja teki sitten tahallaan äkkijarrutuksen. Pyöräilijä kuoli vammoihinsa. Törkeään kuolemantuottamukseen syylistynyt autoilija oli teon aikaan matkalla neurologille.

Tuomittu mies oli usein pois töistä vedoten vaivoihin, joita bussikolarista jäi. Hän oli asiakkaiden mukaan hyvin tyly.

Saabien virittämistä harrastanut mies joutui muuttamaan pois kotitalostaan muiden asukkaiden tekemien rikosilmoitusten takia. Iltalehden mukaan mies oli sylkenyt hississä naispuolista naapuria kasvoihin ja sen jälkeen kaatanut hänet rapussa.

Konginkankaan selviytyjien aivot olisi pitänyt magneettikuvata pian onnettomuuden jälkeen. Se olisi voinut pelastaa heidät vuosikausien taistelusta vakuutusyhtiöiden kanssa.

Aivoja ei tajuttu kuvata

Loukkaantuneilla oli kolarin jälkeen hurjia vammoja.

– Selkä murtui kolmesta kohtaa. Myös solisluu, lapaluu, kylkiluita ja leuka oli murtunut. Lisäksi minulla oli verinen ilmarinta eli keuhko oli puhjennut. Myös hampaita, sormia ja varpaita oli katkennut, kolarista selvinnyt **Saana** kertoi MTV:n 45 minuuttia -ohjelmassa vuonna 2010.

Kävi niin, että näkyvämmät vammat hoidettiin, mutta aivojen särkymistä ei huomattu kaikilla. Loukkaantuneita ei hoidettu kootusti, vaan heitä palloteltiin eri sairaaloissa.

Vasta SPR:n psykologiryhmä kehotti kaikkia loukkaantuneita menemään aivojen magneettikuvaukseen, kun onnettomuudesta oli kulunut joitakin kuukausia. Kuviin pääseminen kesti.

Lääkärit tulkitsivat vamman lieväksi

Selviytyneiden kannalta oli liian myöhäistä. Osa vakuutusyhtiöistä kiisti, että haitat olisivat syntyneet törmäyksen seurauksena. Saanan tapauksessa vakuutusyhtiö korvasi auliisti murtuneet luut, mutta aivovamman osalta se veti liinat kiinni.

Vakuutusyhtiön lausuntolääkärit tulkitsivat, että vamma ei vaikuta Saanan arkeen tai työntekoon.

– Minulle tuli epileptisiä kohtauksia, näkö lähti välillä kokonaan. Tosi pahoja migreenikohtauksia. Oli pakko pysähtyä, ei vain pystynyt tekemään töitä.

Konginkankaan suuronnettomuuden yksi opetus on se, että näin rajusta törmäyksestä selvinneiden aivot pitää kuvata ajoissa.

– Tietyt merkit aivovammoista saattavat kadota kymmenen ensimmäisen päivän aikana. Potilaan oikeusturvan kannalta olisi tärkeää, että ensimmäinen kuva otettaisiin mahdollisimman pian, selvinneiden kuntouttamiseen osallistunut neuropsykologian erikoispsykologi **Arja Antervo** sanoo.

Suurin osa onnettomuudessa kuolleista oli nuoria. Omaisille jäi vain valtava kaipaus.

Vuosipäivä viikon päästä

Konginkankaan onnettomuudesta tulee ensi lauantaina kuluneeksi 12 vuotta. Tapahtuma oli uhrien ja omaisten lisäksi erittäin raskas myös pelastajille. Kukaan heistä ei ollut kohdannut aiemmin mitään vastaavaa.

Palomestari Markku Kinnunen on päässyt yli, mutta ei unohtanut.

– Jos tapahtuu joku bussionnettomuus, niin se palaa mieleen. Kun kulkee turmapaikan ohitse, muistaa kyllä, että tässä se kävi.

Tulee kuva mieleen.

Markus on nyt 26-vuotias. Hän on käynyt kuntoutuksessa, mutta aivovamma on peruuttamaton.

– On paljon väsymystä ja aloitteellisuuden puutetta. Kaikki suunnitelmallisuus ja täsmällisyys on poissa.

Mutta ei elämä pysähdy. Vaikka taistelu korvauksista jatkuu, ovat Konginkankaan haamut haalistuneet. Markus meni toissa vuonna naimisiin ja on pienen tytön isä.

– Ei paina enää, on tässä eteenpäin päästy. Kuitenkin.

Markuksen ja Jussin nimet on muutettu.

Lue myös:

LIIKENNEONNETTOMUUDET

JOUNI MUNUKKA

jouni.munukka(at)mtv.fi

@jmunukka

 LIVE

MTV UUTISET LIVE

Katso päivän kiinnostavimmat uutiset MTV Uutiset Livestä! ●

Luetuimmat

NYT

TÄNÄÄN

VIIKKO

Uusimmat

16:34 Poliisi k r ytti rekkakuskin, jonka lastina oli "todella huonosti sidottuja" 500 kilon paperirullia – tapaus muistuttaa hyyt v st  turmasta

16:34 Aktivistit blokkanneet kulkureitit McDonald'sin jakelukeskuksiin Englannissa: "Olemme keskell  ymp rist h t tilaa"

-
- 16:31** Tältä näytti Blind Channelin valmistautuminen semifinaaliin – video kulisseista paljastaa jännityksen: "Oksettaa, kuuluu asiaan"
-
- 16:31** MTV seuraa: Leijonat ja USA aloittivat vauhdikkaasti – ylärima ja Jussi Olkinuora pelastaneet Suomen
-
- 16:10** Sanna Marinin Emma-tytär rakastaa elämää Kesärannassa – pääministeri paljastaa yllättävän asian, jota pienokainen on jäänyt kaipaamaan korona-aikana
-
- 16:09** Valtiovarainministeriksi nouseva Saarikko MTV:lle: "Puoliväliriihen näkemyserot eivät ole hävinneet mihinkään"
-
- 15:57** Kanada-voitosta riehaantuneiden latvialaisten poikkeuksellinen ele yllätti diplomaatin – kollega jakoi samanlaisen kokemuksen Riistä
-
- 15:39** Parvekkeella voi kasvatata kukkia, yrttejä ja jopa sitrushedelmiä – Puutarhaliiton toimitusjohtaja: "Nyt on oikeastaan se paras aika"
-
- 15:28** Ukrainalainen Ivan on asunut kymmenen vuotta Honkajoella, joka on Suomen perussuomalaisin kolkka – "Täällä on tosi paljon ulkomaalaisia"
-
- 15:27** MTV seuraa: Monacon GP:n aika-ajo huipentuu – paalupaikka ratkaistaan kolmen tallin kesken, Valtteri Bottas mukana taistelussa
-
- 15:25** Haaveiletko viisuvoiton juhlinnasta torilla? Asiantuntijoiden mukaan syytä unohtaa
-
- 15:22** "Tämä on painajainen" – Ruotsin karulle MM-avaukselle valtava saavillinen kritiikkiä
-
- 15:09** Huuhkajat-kapteeni julkaisi jäähyväiset seuralleen – antoi kipakkaa kritiikkiä näkemästään: "Asioiden on muututtava"
-
- 15:06** Lajitoverit poseeraavat Twitterissä Lennu-koiran muistolle – tällaisia surunvalitteluja presidenttipari sai, myös Puolustusvoimat ottaa "lakin päästä"
-
- 14:38** "Ihan oma virhe" – tämä Mick Schumacherin raju kolari keskeytti Monacon kolmannen harjoitussession, Max Verstappen jätti Lewis Hamiltonin kauas taakseen
-
- 14:35** Metsä Groupin Hämälä ihmettelee SAK:n näkemyksiä yrityskohtaisesta sopimisesta: "Yllättävän negatiivinen kanta"
-
- 14:23** Ruotsin MM-turnaukselle katastrofaalinen alku – Jokereiden tanskalaistähti hurjasteli hattutempun
-
- 14:20** MTV:n Vaaliauto viime vuoden ainoassa kuntaliitoskunnassa – Honkajoen entinen kunnanjohtaja: "En minä hyppien kiljähdellut täällä"
-
- 14:10** Blind Channel kilpailee tänä iltana viisuvoitosta – näin bändi kertoi tunnelmistaan: "Olisihan se hirvittävää voittoa, mutta sitten ei auttaisi kuin bailata torilla henkensä edestä"
-
- 14:09** Myanmarin sotilasjunta harkitsee Aung San Suu Kyin puolueen hajottamista – vallan kaapanneen kenraalin mukaan maan syrjäytetty johtaja voi hyvin

LATAA LISÄÄ

mtv UUTISET

MTV Uutiset

Ilmalankatu 2
00033 MTV

Uutistoimituksen päivystys

010 300 5400

Asiakaspalvelu

MTVuutiset -palaute

mtv-palvelun asiakaspalvelu

Luukku.com -asiakaspalvelu

Liiketoiminta

Sanna Reunanen
Johtaja, AVOD

Sisällöt

Tomi Einonen
Vastaava päätoimittaja

Ilkka Ahtiainen
Uutispäätoimittaja

Mona Haapsaari
Toimituspäällikkö

Uutisvinkki:
uutiset@mtv.fi

WhatsApp:
040 578 5504

Muut palvelut

C More
mtv
SuomiAreena
Makuja
Luukku.com
Adlibris

Tietoa yhtiöstä

About MTV

Tietosuojalauseke

Käyttöehdot

Avoimet työpaikat

Mainosta MTV:ssä

Evästeasetukset
